

Ligg med mig

Att vara tonåring kan kännas som straff nog. Är man därtill förpassad till en liten norsk håla, där det är glest mellan bussturena, kan kampen för mental och social överlevnad bli desperat. "Ligg med mig" tar ett uppfriskande och ogenerat grepp om en ung tjejs sexuella uppvaknande och de komplikationer ett litet 'pitttrykte' sätter igång. En ung 'indieförpackad' och lätt skruvad komedi med allvarliga frågeställningar i grunden.

Rekommenderad från åk 8

EN FILMHANDLEDNING AV
LOUISE LAGERSTRÖM

Handling

Snart sextonåriga Alma lever tillsammans med sin mamma i den trötta norska hålan Skoddeheimen belägen vid slutet av en öde väg. Där besvärjer hon tristessen tillsammans med väninnorna, tillika systrarna, Ingrid och Sara genom att dela några öl i busskuren vid landsvägen.

Men allt som oftast flyr Alma ut i sexuella fantasier där hon och snyggingen Artur har huvudrollerna. Och när drömmarna inte räcker till ringer hon åtskilliga samtal till sexlinjen 'Våta drömmar' för att tillfredsställa sig själv närhelst hon får tillfälle.

Under en fest på fritidsgården blir hon till sin glädje ensam med Artur ute i den vackra sommarkvällen. Men den romantiska stunden blir absurd och märklig då Artur helt plötsligt petar på hennes höft med sitt stånd.

Alma vet inte om hon ska bli lycklig eller chockad men berättar genast om incidenten för sina tjejkompisar. Till hennes besvikelse tar de genast avstånd och påstår att hon ljuger medan Artur obehindrat blånekar.

Nu bryter helvetet lös för Alma. I skolan blir hon utfrysad och hon är snart en visa på bygden där det skanderas 'pitt-Alma' från stora som små.

När Alma konfronteras med en astronomisk telefonräkning erkänner hon utan omsvep för sin mamma att hon ringt sexlinjen för att hon var kåt, och att hon kan jobba ihop pengarna genom att sitta i kassan i Styrbjörns livsmedelsbutik. Mamman blir chockad och äcklad men ringer ändå Styrbjörn och Alma lovas jobb redan nästa dag.

Alma blir alltmer ensam och isolerad från sina kamrater och i det närmaste förskjuten av sin egen mor. Hennes drömmar fortsätter men hon börjar nu oroa sig för att hon kanske faktiskt har problem. Hon ber till och med om råd av killen på sexlinjen och får visst stöd av Sara, den mest toleranta av systrarna.

Alma gör ett desperat försök att vända sin negativa situation. Stövlar in hos Artur och både avkräver honom ett erkännande och en ursäkt för "pitt-petningen" och ett löfte om att bli tillsammans med henne. Han medger till slut att hon hade rätt men berättar att han redan har en flickvän, Turid från Stavanger som han träffade på en körfestival, och att han inte tänker berätta för de andra vad som hände.

När Alma inser det omöjliga liftar hon till Oslo där hon söker upp Maria, Ingrids och Saras äldre syster som plug-

gar sociologi och som alltid stöttat Alma. Där träffar hon också hennes coola studentvänner, dricker rödvin och får tröst och distans till eländet där hemma.

Artur som nu plötsligt kommit till insikt om att han är kär i Alma ber om förlåtelse och undrar om de kan bli ihop. Alma säger att han sumpade sin chans och att det är för sent. När han slutligen hänger upp en stor banderoll över skolans fasad med orden "Jag petade på Alma med min pitt", faller hon till föga. Artur bjuds över på middag och Alma frågar sin mamma försynt om han får sova över.

Nä!, blir hennes demonstrativa svar.

Alma - en tjej med lust

Presentationen av Alma är knappast en gängse introduktion av en femtonårig tjej i en ungdomsfilm. Onanerande, liggande på golvet med rösten från en sexlinje i den avlagda luren möter vi en ung dam som tar initiativet över sin vaknande sexualitet.

Att hon är en tjej som bejakar sin lust och inte tänker låta sig hämmas av vare sig mammans åsikter eller andras förväntningar etableras direkt. De sexuella fantasierna tar sig olika uttryck. I hennes dagdrömmar är Artur den hon trånar efter och som hon ser sig tillsammans med i både mer romantiska som sexuella scenarier. Men hon kan lika gärna fara iväg i fantasier om hur hennes arbetsgivare föreslår sex på lagret medan han utför en bisarr erotisk dans med sin cykelhjälm. Hon till och med förvandlar scenen då Ingrid besöker henne till en lesbisk porrfilmsinspirerad sexlek.

Almas fantasier skiljer henne säkerligen inte från de flesta ungas tankar och drömmar om sex. Däremot hennes uppriktighet kring sin lust och hennes vägran att hymla med att hon ringer en telefonsexlinje och är nyfiken på porrtidningar. En aning svårsmält för mamman när förklaringen varför telefonräkningen är på sextusen kronor blir; Jag var kåt!

- Alma ber inte om ursäkt för att hon jämt tänker på sex och det verkar mer vara ett problem för hennes omgivning än för henne själv. Hur reagerar hennes mamma på sin dotters utlevande sexualitet och varför? Vad säger reaktionen om mamman?

- "Ligg med mig" försöker skapa en komplex bild av ungdomssexualitet där både den romantiska bilden och det konkreta sexuella förenas i Alma. Hennes drömmarier om Artur är ofta rätt skira och utspelar sig i naturen eller i ett ljust romantiskt sovrum. Hennes direkta konfrontation med hans kön blir ju sedan allt annat än rosenkimrande utan mest bisarr. Hur förenar filmen Almas olika fantasier, tankar och drömmar om sex? Är det typiska flickdrömmar eller har killar liknande idylliska dagdrömmar? Förringas tjejers sexualitet mer än killars?

Otaliga är de filmer som kretsar kring unga killars sexuella uppvaknanden eller frustration. Manliga oskulder förväntas roa, engagera och fascinera publiken medan kvinnliga dito intar en mer undanskymd plats på film. Alma är ett undantag och den inledande onaniscenen, som om det varit en kille i rollen hade passerat obemärkt, kan säkert uppröra en del. Att hon ringer en sexlinje bryter mot alla filmkonventioner. Det är tjejers roll att vara den som mer eller mindre engagerat hetsar upp någon man. Unga tjejer är ofta filmade ur ett manligt perspektiv och med en tydlig objektifiering.

- Bakom "Ligg med mig" står en kvinnlig regissör och en kvinnlig 'kameraman', vilket inte automatiskt betyder en annan synvinkel. Men finns det någon skillnad på perspektivet här mot det etablerade? Hur bryter filmen med de klichéer vi är vana att se? Filmens uppriktighet och explicita tilltal medför ett ansvar för hur den unga tjejen framstår och skildras. Fundera kring tjejer som objekt respektive subjekt i sina egna berättelser.

- "Ligg med mig" vill givetvis vara en uppmanande film till tjejer att ta för sig av livet och sexualiteten. Ingjuta lite girl power i tjejer som brottas med ouppnåeliga ideal och outtalade begränsningar. På film kan allt hända och underläge kan vändas till seger. Men hur fungerar det i verkligheten? Hur ska unga, framför allt tjejer, förena uppmaningen att våga ta för sig samtidigt som omgivningen är snabb att fördöma de som gör det? Hur finner man sin egen väg i alla dubbla budskap om rätten till sin egen sexualitet kontra moraliska konventioner?

Rykten reser snabbt

Den lilla händelsen mellan Alma och Artur sätter igång en ryktesspridning som snabbt tappar alla proportioner. Det är bara de två som vet vad som verkligen hände och dessutom var det en intim handling som knappast angår någon annan. Nu delar Alma med sig av sin upplevelse och släpper därmed lös en hemlighet som sprids som en löpeld.

När hennes vänner genast sviker och sätter igång en förtalskampanj blir det särskilt hårt. I skolan behandlas hon som pestsmittad och blir demonstrativt den enda som inte bjuds på fest. Från alla håll och kanter haglar glåpor-den. Till och med från småbarn som knappast kan inse innebörden av 'Pitt-Alma'.

I ett litet samhälle får skvaller givetvis förödande konsekvenser. Alla känner eller känner till alla och det sociala nätverk som kan utgöra en trygghet blir istället ett finmaskigt nät av övervakare. Att det handlar om en sexrelaterad incident väcker särskild indignation och alla tar för givet att Alma både ljuger och har sig själv att skylla. Social kontroll med gammal dubbelmoral anno 2011.

- Mobbning och utfrysning blir konsekvensen av Almas försök att vara uppriktig och sanningsenlig. Ett helt samhälle tar avstånd liksom hennes närmaste vänner Sara och Ingrid, som dessutom startar det hela. När de illvilliga ryktena väl fått fart finns ingen återvändo och Alma pendlar mellan att acceptera sitt öde och att tvinga fram ett erkännande från Artur. Fundera över hur den här typen av skvaller och förtal kan grassera och varför människor medverkar till kollektiv mobbning. Vad har de sexuella undertonerna i ryktet för betydelse? Hur ser våra värderingar ut kring flickor respektive pojkar och sexuella rykten? Kan status för den ena vara skam för den andra? Är detta något som uppstår i mindre samhällen, eller finns det motsvarande sociala fenomen i storstäder? Vad har sociala medier bidragit med i fråga om mobbning och skvaller?

- "Ligg med mig" har likheter med den svenska "Hip Hip Hora!" av Teresa Fabik från 2004 som också handlade om ryktesspridning av en flickas påstådda syndiga uppträdande på en fest. Hur tänker ni kring synen på unga tjejer och sex? Lever gamla moraliska värderingar kvar kring

hur flickor ska hålla på sig, eller har tjejer och killar liknande förväntningar på hur de ska bete sig?

Ta mig härifrån

Varje gång Alma passerar vägskylden med ortsnamnet Skoddeheimen ger hon fingret. För henne symboliserar skylden allt hon vill fly ifrån. En känsla hon delar med sina väninnor, särskilt Sara. Världen utanför verkar så långt bort men den enda möjligheten för att slippa ruttna i kassan på Coop. Sara har storslagna humanistiska och idealistiska framtidsplaner. Hon ska dra till USA och kämpa för dödsdömda fångar i fängelser i Texas. Än så länge har hon bara skrivit brev till några av dem (när hon till sist också vågar skicka iväg dem). Till dess hänger hon likt Alma och systemen Ingrid vid busskuren som både blir en metafor för längtan bort och ett veritabelt hang out för uttråkade tonåringar.

Alma som för tillfället har en riktigt dålig relation med sin mor vill också bort från allt vad instängd bondhåla heter. Hennes tonårsuppror där hon svarar notoriskt provocerande på mammans alla frågor förvärras av hennes utlevande sexualitet. Istället anförtror hon sig åt Maria som lever det där åtråvärda studentlivet i Oslo. Där får hon en försmak av vad ett fritt och självständigt liv, med självvalt umgänge skulle kunna innebära.

- Det verkliga livet verkar pågå någon annanstans än här. Det finns många anledningar att längta bort från Skoddeheimen. Skräcken för att bli full och kanske gravid med första bästa kille och fastna på lagret. Rädslan att aldrig se något bortom den där svängen där bussen försvinner. Fasan att tvingas leva med samma människor resten av sitt liv. Eller hasa runt i samma träningsoverall som sin partner. För Alma finns inget alternativ och besöket i Oslo inspirerar henne. Hon kommer att försöka studera i storstaden när hon blir äldre. Vilka drömmar har tjejerna i filmen? Vad vill de undvika att bli? Hur hanterar Almas mor situationen? Vad betyder Almas vänskap med den äldre Maria?

- I en scen befinner sig Alma och Sara vid lagertrappan bakom affären och börjar slänga potatisar på marken medan de ropar ut allting som de hatar. Beskriv det som

gör att de känner sig frustrerade, begränsade och förtryckta?

En gudsförgäten håla i skrattspegel

Fjäll, öde väg, ännu mer öde väg, öde väg med traktor, postlådor, parabolantenner, dumma får, dumma höbalar, dumma studsmatte-ungar. Välkommen till Skoddeheimen!

Etableringen av den avdomnade byn är inte så lite lakoniskt ironisk. Inte så olik många populära amerikanska indiefilmer och även tidigare norska ungdomsfilmerna som etablerat en nu rätt gängse genre.

Vi känner igen den nästan Twin Peaks-stiliserade byn befolkad av vridna karaktärer. Grannfrun med sitt anteckningsblock är representativ. Filmen drivs av ett flyhänt och dynamiskt klipparbete där nästan diskbänksrealistiska scener varvas med surrealistiska. Där drömmar och tankar ibland förstärks genom att de görs svartvita eller 'fryses'. Estetiken är formmedvetet lantis-chic och pastelligt retro. Fult men snyggt och ackompanjerat av creddiga indiebandet Kings of Convenience.

- Skoddeheimen känns beläget i världens ände. Långt från sociala och kulturella utmaningar. Bussen slingrar sig på oändliga smala vägar dit och därifrån med oändliga mellanrum. Här föds, lever och dör man, ovetande om det verkliga livet om man inte i tid lyckas ta sig ut till världen utanför. Hur arbetar filmen med miljöerna för att förstärka känslan av geografisk och social klaustrofobi? Hur tänker sig ungdomarna omvärlden?

- Filmens stil och estetik har mycket av den indiekänsla som etablerat sig särskilt i filmer för en yngre vuxenpublik. Med formmedvetet stiliserade miljöer och ett skruvat karaktärgalleri. En slags vulgarisering av det som på ytan brukar betraktas som normalitet. Lätt skissartat som taget ur en seriestrip. Mindre samhällen eller medelklassvillamråden där det mesta bakom kulisserna visar sig vara både normbrytande och bisarrt i sin 'normalitet'. Hur framställs karaktärerna? Vilka kvinnliga respektive manliga klichéer leker man med? Vad vill man ironisera över?

- Både filmens regissör och fotograf har stor erfarenhet av dokumentärfilmgenren och det finns en genuin och rea-

listisk ton i ungdomarnas sätt att agera och samtala. Men detta bryter man genom att införliva dagdrömmar och fantasier som också rent formmässigt sticker ut från det mer realistiskt förankrade berättandet. Fundera över filmens olika stilgrepp och hur de förenas och krokar. Hur angriper filmen grundtemat om det jobbiga i att vara ung? Vad uppfattar ni som allvar, satir, realism och så vidare?

Produktionsuppgifter

Norge 2011

Originaltitel: Få meg på, for faen

Producent: Brede Hovland

Manus: Jannicke Systad Jacobsen **efter** Olaug Nilssens roman

Regi: Jannicke Systad Jacobsen

Foto: Marianne Bakke

Klippning: Zaklina Stojcevska

Originalmusik: Ginge Anvik

Scenografi: Sunniva Rostad

Roller

Alma - Helene Bergsholm

Almas mor - Henriette Steenstrup

Artur - Matias Myren

Ingrid - Beate Støfring

Sara - Malin Børhovde

Maria - Julia Bache-Wiig

Tekniska uppgifter

Speltid: 73 min

Format: Vidfilm (1,85:1)

Ljud: Dolby Digital

Censur: från 7 år

Svensk premiär: 9 december 2011

Distribution

Studio S Entertainment, David Bagares gata 24 , 111 38 Stockholm
Tel: 08 21 08 04 Pernilla Louhelainen, filmbokning; pernila@studio-sentertainment.se

Filminstitutet kan inte garantera att filmen finns i distribution efter den har slutat visas på ordinarie biografrepertoar. Via länken www.sfi.se/filmdistribution kan ni lära mer om hur ni hittar och bokar film.

Redaktion Andreas Hoffsten, Film i hela landet, Svenska Filminstitutet, januari 2012